

Eeva Östberg
Eeva.ostberg@gavle.se

Dnr 20KS312

Kommunstyrelsen

Yttrande - Remiss - Betänkandet Högre växel i minoritetspolitiken - Stärkt samordning och uppföljning SOU 2020:27

Gävle kommun har genom remiss fått möjlighet att avge yttrande gällande betänkandet "Högre växel i minoritetspolitiken. Stärkt samordning och uppföljning" (SOU 2020:27).

Gävle kommun anser att betänkandet innefattar en gedigen genomgång av den nuvarande ordningen för samordning och uppföljning av minoritetspolitiken och ger viktiga utvecklingsförslag för det fortsatta minoritetspolitiska arbetet. Utredningen lyfter även fram flera centrala utmaningar som finns inom området i dag.

Gävle kommun anser att det är viktigt att förstärka uppföljningen och samordningen av minoritetspolitiken. Det är viktigt att uppföljningssystemet utvecklas som helhet enligt betänkandets förslag och att uppföljningsmyndigheterna får ett förtydligat och mer strategiskt inriktat uppdrag och tillräckliga resurser till arbetet med uppdraget. Nya arbetssätt och insatser behövs för att kunna säkerställa ett ändamålsenligt stöd för kommuners arbete med nationella minoriteter.

Gävle kommun ställer sig positiv till förslaget att Institutet för språk och folkminnen ska överta Länsstyrelsen i Stockholms läns uppdrag som uppföljningsmyndighet för minoritetspolitiken tillsammans med Sametinget.

Avsnitt 5.4.1 Rättighetsbaserat arbetssätt

Enligt regeringen ska det fortsatta arbetet med minoritetspolitiken präglas av ett rättighetsbaserat arbetssätt. Utredningen bedömer att detta ska genomsyra även uppföljningsmyndigheternas uppdrag och att de i högre utsträckning behöver fokusera på att systematiskt identifiera och motverka de rättsliga, strukturella och praktiska hinder som försvårar genomförandet av de nationella minoriteternas rättigheter.

Gävle kommun instämmer i att detta arbets- och förhållningssätt är ett steg i rätt riktning. Vidare är det bra att utredningen betonar vikten av dialog med både de nationella minoriteterna och företrädare för kommuner och regioner i det fortsatta arbetet med minoritetspolitikens uppföljning och samordning.

Avsnitt 6.4 Utredningens iakttagelser, 6.6.7 Indikatorssystemet behöver omprövas och ses över och 8.5.11 Utveckling av den periodiska uppföljningen

Som utredningen konstaterar är uppföljning av en tvärspektoriell politik en svår och komplex uppgift och det är svårt att kvantitativt mäta minoritetspolitikens slutliga effekter. Utredningen gör bedömningen att uppföljningen av effekterna behöver utvecklas och att även syftet med det nuvarande indikatorsystemet behöver analyseras.

Gävle kommun instämmer i utredningens bedömning om att det nuvarande indikatorsystemet behöver omprövas och ses över och att indikatorer endast ska vara en del av bedömningsgrunden tillsammans med annan information av mer kvalitativ natur. Enligt Gävles erfarenheter har de nuvarande indikatorer inte varit ett effektivt verktyg att mäta eller fånga upp utveckling av det lokala arbetet inom olika verksamhetsområden. I framtagandet av de nuvarande indikatorerna har man inte heller på ett tillfredsställande sätt tagit hänsyn till att kommunens verksamheter, insatser och samrådsformer kan vara olika för varje nationell minoritet.

Avsnitt 7.2 Bakgrund och utgångspunkter, 7.4 Utredningens iakttagelser och 8.3 Organisering av det nationella samordnings- och uppföljningsuppdraget

Gävle kommun anser att det är viktigt att utveckla och förstärka uppföljningsmyndigheternas uppdrag för att samordna och främja minoritetspolitiken. Kommunen instämmer i betänkandets uppfattning om att bristande stöd och samordning i det minoritetspolitiska arbetet bidrar till dubbelarbete på lokal och regional nivå och att vissa stödinsatser till kommuner och regioner bör av effektivitetsskäl samordnas på ett nytt sätt.

Gävle kommun vill lyfta fram att det nästan två år efter lagändringen saknas grundläggande information och material om den reviderade minoritetslagen tillgänglig på de nationella minoritetsspråken. Inte heller

rättighetsinformation anpassad till målgruppen barn och unga har tagits fram på nationell nivå. Detta försvårar det lokala minoritetspolitiska arbetet.

Gävle kommun anser att det är viktigt att uppföljningsmyndigheternas främjandeinsatser fortsättningsvis bättre kan motsvara behoven på lokalt plan och att kommuner vet vilket stöd de kan förvänta sig av uppföljningsmyndigheterna. Gävle kommun vill lyfta fram att det stöd som Länsstyrelsen i Stockholms län har gett för utvecklingskommuner för romsk inkludering har varit uppskattat och att uppföljningen av arbetet har skett i nära dialog med utvecklingskommunerna. Kommunen har dock saknat tydlighet och ömsesidig dialog i andra delar av de nuvarande uppföljningsmyndigheternas samordnings- och främjandeuppdrag. Vid en eventuell omorganisering av uppföljnings- och samordningsuppdraget är det viktigt att den kompetens som idag finns på Länsstyrelsen Stockholm i frågor som rör romsk inkludering tas tillvara.

Avsnitt 8.2.1 Delområden ersätts med delmål och 8.2.2 Förslag till fyra delmål

Betänkandet föreslår att minoritetspolitikens tre områden ska ersättas med delmål. Målen ska användas i styrning och uppföljning av minoritetspolitiken på nationell nivå, ge vägledning för kommuner och regioner och ange de slutliga effekter eller samhällsförändringar som det minoritetspolitiska arbetet ska bidra till. Gävle kommun ställer sig positiv till förslaget och välkomnar en förtydligad målstruktur och en konkretisering av målbild genom fyra delmål. Förslaget med fyra delmål är också i linje med de lokala konkretiseringar som Gävle kommun har gjort i sitt sociala hållbarhetsprogram.

Avsnitt 8.2.3 Minoritetspolitisk integrering

Betänkandet föreslår att regeringen ska utveckla och använda sig av en särskild styrstrategi i sin myndighetsstyrning – minoritetspolitisk integrering. Gävle instämmer i att för att skapa långsiktighet i det minoritetspolitiska arbetet behövs nya strategier och att detta perspektiv på ett tydligare sätt integreras i ordinarie strukturer.

Avsnitt 8.3 Organisering av det nationella samordnings- och uppföljningsuppdraget

Utredningen kommer fram till att samordnings- och uppföljningsuppdraget för samtliga nationella minoriteter och minoritetsspråk behöver förtydligas och tillskjutas mer resurser. Gävle kommun instämmer i denna bedömning. Kommunen anser att för det fortsatta arbetet med minoritetspolitiken är det avgörande att uppföljningsmyndigheterna får rätt förutsättningar att arbeta med uppdraget. Förutom ett förtydligat uppdrag och tillräckliga resurser är det även av stor vikt att uppföljningsmyndigheterna har rätt kompetens, bland annat rätt språk- och kulturkompetens, för att klara detta mångsidiga uppdrag.

Avsnitt 8.3.4 Institutet för språk och folkminnen ska överta länsstyrelsens uppdrag

Gävle kommun ställer sig bakom förslaget att Institutet för språk och folkminnen ska överta uppdraget som central uppföljande och samordnande myndighet när det gäller de nationella minoriteterna judar, romer, sverigefinnar och tornedalingar samt de nationella minoritetsspråken finska, jiddisch, meänkieli och romani chib. Gävle kommun anser att det är möjligt att skapa synergieffekter genom att placera uppdraget på Institutet för språk och folkminnen som redan i dag har ett antal uppdrag som kan kopplas till det minoritetspolitiska arbetet. Särskilt ändamålsenligt stöd i arbetet med revitalisering av de nationella minoritetsspråken kommer att vara av central betydelse i det fortsatta arbetet med att främja och stödja minoritetsarbetet på kommunal nivå.

Beslutsunderlag

Remiss från Kulturdepartementet – Betänkandet Högre växel i minoritetspolitiken. Stärkt samordning och uppföljning SOU 2020:27 (diarienummer 20KS312-1)

Betänkandet – Högre växel i minoritetspolitiken. Stärkt samordning och uppföljning SOU 2020:27 (diarienummer 20KS312-2)

Tjänsteskrivelse - Yttrande över remiss SOU 2020:27 Högre växel i minoritetspolitiken. Stärkt samordning och uppföljning.

Beslutet skickas till

Kulturdepartementet

Eeva Östberg
Strateg social hållbarhet
Administrativa avdelningen
Styrning och stöd Gävle
Gävle kommun